

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак, преподавател в АМТИИ „проф. Асен Диамандиев“, Пловдив в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, за дисертационен труд с автор доц. Малина Любенова Малинова, на тема **„Темата за мистичната любов в клавириния цикъл „Двадесет погледа към Младенеца Исус“ от Оливие Месиан“**, с научен ръководител проф. д-р Юлиан Куюмджиев, за присъждане на образователната и научна степен **„доктор“** в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, Научното жури е назначено със заповед № РД-27-077/19.06.2023 г. от ректора на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив.

Дисертационният труд на докторант Малина Любенова Малинова на тема **„Темата за мистичната любов в клавириния цикъл „Двадесет погледа към Младенеца Исус“ от Оливие Месиан“**, е разработен в съответствие с нормативните изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ и се състои от увод, три глави, (12 подглави), заключение, приноси, библиография, 2 приложения и 4 авторски публикации, свързани с дисертацията, разположен в обем от 222 стр. Трудът е обсъден и предложен за публична защита от Катедра „Пиано и акордеон“ към Факултет „Музикална педагогика“ на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив на заседание от 13.06.2023 г. Трите глави от разработката са озаглавени съответно – **1. Началото на времето, 2. Светлината на вярата и 3. Пред олтара на мистичната любов.** Изследването доказва възможностите на докторант Малинова за задълбочена и прецизна изследователска дейност. Научният текст е основан на позовавания на 86 коректно използвани източници, от които 28 на кирилица, 39 на латиница и 19 интернет. Представени са и 34 примера, 17 таблици и 2 фигури.

Подчертавам **актуалността на избраната тема**, както и задълбоченото познаване на изследвания проблем и точно тук бих искала да изтъкна няколко **важни момента от биографията на изследователката**, която познавам още от ученическата скамейка, като студент в НМА „Проф. Панчо Владигеров“, София и като изтъкнат пианист от концертния подиум на Пловдив и страната. М. Малинова първоначално учи пиано при г-жа Стела Хаджипеткова, като 13 годишна изнася първия си рецитал. През 1971 е приета в Музикалното училище, (сега НУМТИ ”Д. Петков”) в класа по пиано на Лиляна Стойкова. От този период датира активната ѝ концертна дейност. През 1976г. е удостоена с диплом и награда от Първия национален преглед на камерното изкуство в Пловдив и още същата година концертира в Будапеща, Унгария, а през юни прави дебюта си на сцената на Пловдивска филхармония с Концерт за пиано и оркестър от Л.

Пипков, под диригентството на Емил Табаков. Средното си образование завършва като първенец на випуска с пълно отличие, златен медал и награда за активна концертна дейност. През 1976г. М. Малинова е приета БДК, днес НМА, в класа на проф. Мара Петкова. В този период участва в интегралните изпълнения на произведения от творчеството на Й.С. Бах, Л.В. Бетховен, Р. Шуман, Й. Брамс, С. Рахманинов, С. Прокофиев, П. Владигеров, В. Стоянов. Вероятно тези интегрални изпълнения имат значение за появата на Хабилитационният ѝ труд на тема „Клавирната fuga на Й. С. Бах – от гледна точка на религиозно-философското съзнание на композитора”. Ще си позволя да пропусна един много голям период от творческата и педагогическата ѝ биография и ще се спра на нейната изключително интересна публикационна и твърде различна в посоките си изследователска дейност. Това, което ме заинтригува, още през 2016 г. са докладите ѝ в съавторство с проф. д-р Мария Малинова и други именити учени от сферата на медицината, изнесени на национални и международни конгреси и конференции, поместени и в сп. FOLIA PALLIATRICA и др., от 2016 до 2021г. Публикуваните статии са цитирани в международни списания с импакт фактор (IF). **Общ IF 19.522 Личен IF 8.058**, факт, който заслужава специално внимание. Ще припомня, че хабилитационният ѝ труд е на тема „Клавирната fuga на Й. С. Бах – от гледна точка на религиозно-философското съзнание на композитора”. А сега ще се опитам да аргументирам твърдението си за актуалност на темата на докторската ѝ дисертация. Всъщност, изследователката сама обосновава избора си: „*Тридесет години след смъртта му (27 април 1992) духовният аспект на неговата естетика не престава да интригува и да предизвиква респект. Изправени пред кошмарните предизвикателства на XXI век, днес повече от всякога ние се нуждаем от мистичната светлина на тази извисена личност, чиято „Музика на Любовта” е проводник за невидимото присъствие на Бог и път към нашето спасение*“ (автореферат, стр. 4)

Предмет на настоящото изследване е *Темата на мистичната любов в клавирния цикъл „Двадесет погледа към Младенеца Исус”* от Оливие Месиан, която изследователката разглежда в контекста на останалите основни теми и тяхното взаимодействие. **Обект** на изследването е клавирния цикъл „Двадесет погледа към Младенеца Исус”, като се обръща особено внимание на частите, които представят основните теми: *Тема на Бога* (Погледи № 1, 5, 11, 15), *Тема на мистичната любов* (Погледи № 6, 10, 19, 20), *Тема на Звездата и Кръста* (Погледи № 2, 7), *Тема на акордите* (Погледи № 13, 14, 17).

Доц. Малинова си поставя за цел да фокусира вниманието върху *Мистичната любов*, като фундаментален аспект в теологичната концепция на Месиан. „*Повече от всичките си предишни творби, тук търсех един език на мистичната любов, едновременно разнообразен, мощен и нежен, понякога брутален, с многоцветни порядки.*”

(https://fr.wikipedia.org/wiki/Vingt_Regards_sur_l%27Enfant-J%C3%A9sus)

Първа глава - „Началото на времето“ проследява ранния творчески период на Месиан, артистичната и интелектуална среда в семейството му, изключителната връзка на композитора с майка му. Малинова изследва творческата еволюция в ранния етап от

кариерата на О. Месиан, чиято кулминация градира в двата шедьовъра „Три малки литургии на Божественото присъствие” и „Двадесет погледа към Младенеца Иисус”. **Втора глава** от дисертацията именувана „Светлината на вярата” е територия, в която дисертантката анализира религиозната концепция на Месиан. Засегнати са идеите на теолозите, способстващи оформянето на тази концепция. Композиторият е ревностен изследовател на Бог и „... с изключителна вещица ... се ориентира в лабиринта от религиозни постулати, свързани с Католическата доктрина.” (стр. 14 от автореферат) Анализира се теологичната концепция на Месиан, която синтезира идеите на Св. Тома Аквински в неговия труд „Сума на Теологията” и тези на Дом Колумба Мармион в книгата му „Христос в неговите тайнства”, създаването на „Видения на Амин” (1941), за две пиана и обекта на изследване на тази дисертация - „Двадесет погледа върху Младенеца Иисус” (1944), които превръщат пианото във фокус на Месиановото творчество. В тази глава е коментирана и синестезията на композитория, възможността му да възприема цветовете, когато чува определени музикални акорди. Цветовете, които с комбинациите си са важни в неговия композиционен процес.

Считам, че **Трета глава** - „Пред олтара на Мистичната любов” е особено важна за дисертацията. Тук са изследвани естетическите, философските и религиозни източници, които имат решаваща роля при създаване на „Двадесет погледа към младенеца Иисус”. Много любопитна е коментираната нумерологична символика, във връзка с обекта на изследване: „*Мистичното отношение на Месиан към числата е в синхрон с тяхната сакрална роля за космическия модел на развитие в архаичните традиции.*” (стр. 20, пак там) Своеобразен връх в труда е анализираният на четирите основни теми в „Двадесет погледа върху Младенеца Иисус” и на тяхната свързаност с „Погледите” - *Тема на Бога* (Погледи № 1, 5, 11, 15), *Тема на Звездата и Кръста* (Погледи № 2 и 7), *Тема на акордите* (Погледи № 14, 13, 17), *Тема на мистичната любов* (Погледи № 6, 10, 19, 20). Разкрита е взаимовръзката на *Тема на Мистичната любов* с *Тема на Бога* и е проследена трансформацията ѝ като основна тема на цикъла „Двадесет погледа към Младенеца Иисус”.

На мнение съм, че изследването е изключително задълбочено и мащабно, основано на сериозно проучване на огромно количество литература, разработено в съответствие с нормативните изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор”. Научният текст е аргументиран с позовавания на значителен брой автори. Подчертавам актуалността на избраната тема, както и задълбоченото познаване на изследвания проблем. Приемам приносите на дисертацията така, както са формулирани от авторката. Авторефератът коректно представя основните положения от текста на дисертацията. Четирите публикации са напълно достатъчни и допълват изследването.

В заключение бих искала да поздравя дисертантката и нейния научен ръководител, проф. д-р Юлиан Куюмджиев за постигнатия изключителен резултат, като убедено предлагам на уважаваните от мен членове на Научното жури да присъдят на доц. Малина Любенова Малинова образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

Проф. д-р Т. Шекерджиева-Новак